

2026 m. gegužės 11 d.

LR finansų ministerijai
LR Vyriausybės kanceliarijaiKopija:
LR užsienio reikalų ministerijai
LR krašto apsaugos ministerijai
LR ekonomikos ir inovacijų ministerijai
LR energetikos ministerijai**DĖL SU TVARUMU SUSIJUSIOS INFORMACIJOS ATSKLEIDIMO FINANSINIŲ PASLAUGŲ SEKTORIUJE REGLAMENTO (ES 2019/2088) PERŽIŪROS IR PAPILDOMŲ LIETUVOS VERSLO ASOCIACIJŲ PASTABŲ**

Asociacija „Investors‘ Forum“, Lietuvos pramonininkų konfederacija ir Lietuvos verslo konfederacija (toliau – Asociacijos), atstovaujanti didžiausias Lietuvos įmones, darbdavius ir investuotojus, pakartotinai kreipiasi į Lietuvos Respublikos institucijas dėl Europos Parlamento ir Tarybos Reglamento (ES) 2019/2088 dėl su tvarumu susijusios informacijos atskleidimo finansinių paslaugų sektoriuje (*Sustainable Finance Disclosure Regulation* (SFDR), toliau – SFDR reglamentas) peržiūros.

Š.m. balandžio 7 d. Asociacijos raštu kreipėsi į Lietuvos Respublikos institucijas dėl Europos Sąjungos lygiu vykstančios SFDR reglamento peržiūros ir Tarybos darbo grupės posėdžių, kuriuose valstybės narės diskutuoja dėl naujo reguliavimo šioje srityje. Asociacijos kreipėsi į institucijas prašydamos, kad formuojant nacionalinę poziciją Lietuvos atstovai nepritarę siūlomam sektorinių išimčių (*exclusions*) taikymui tvarumo kategorijose.

Pažymime, kad sektorinių išimčių (*exclusions*) taikymas neigiamai paveiks Lietuvos įmones, veikiančias ginkluotės, degalų ir tabako pramonės srityse. Asociacijų vertinimu, svarbu siekti apginti Lietuvos įmonių, veikiančiuose šiuose sektoriuose, interesus. Kadangi Asociacijos iki šiol negavo oficialaus institucijų atsakymo dėl Lietuvos pozicijos derybose dėl SFDR reglamento peržiūros bei galimybių į ją įtraukti šalies verslo bendruomenės pastabas, teikiame papildomą nuomonę dėl sektorinių išimčių (*exclusions*) taikymo ir siūlymą dėl galimo kompromisinio sprendimo, kuris padėtų bent iš dalies apginti Lietuvos įmonių interesus

Kontekstas dėl sektorinių išimčių (exclusions) taikymo:

Š.m. balandžio 7 d. Asociacijos Lietuvos institucijoms išsiuntė raštą, kuriame plačiai pristatyti argumentai dėl nepritarimo siūlomam sektorinių išimčių (*exclusions*) taikymui tvarumo kategorijose bei rizikų Lietuvoje veikiantiems pramonėms sektoriams.

Trumpai apibendrinant rašte pristatytą poziciją, išankstinis ištisu sektorių eliminavimas iš tvarumo kategorijų prieštarauja pereinamojo tvarumo logikai, mažina Europos Sąjungos konkurencingumą ir gali neigiamai paveikti strategiškai svarbių sektorių finansavimo galimybes.

Nors Lietuvos verslas iš esmės pritaria SFDR reglamento peržiūrai, tačiau Europos Komisijos pasiūlymas įtvirtinti sektorines išimtis (*exclusions*) turėtų itin reikšmingą neigiamą poveikį konkrečioms pramonės šakoms ir jose veikiančioms įmonėms, įskaitant Lietuvos ekonomikai, energetiniam saugumui ir gynybai svarbius pramonės sektorius, tarp jų ginkluotės, tabako ir kuro pramonę.

Kai kurių sektorių išskyrimas kaip savaime netvarių yra apskritai nelogiškas – jeigu sektorius gamina visuomenėje vartojamas – ir kai kurių išskiriamų sektorių atveju, itin svarbias

– prekes, visuomenė yra suinteresuota, kad šie sektoriai nebūtų atgrasomi nuo investicijų į energijos efektyvumo didinimą, produktų transformaciją ir kitus tvarumo projektus.

Kalbant apie konkrečius sektorius, gynybos pramonės kontekste siūlomas reguliavimas paveiktų priešpėstinių minų gamintojus ar kasetinės artilerijos ginkluotės gamintojus ir importuotojus. Pritarimas sektorinių išimčių (*exclusions*) įtvirtinimui būtų kontrproduktvus visapusėms Lietuvos pastangoms stiprinti gynybos pramonę ir šalies saugumą.

Atsižvelgiant į dabartinę energetinę situaciją, siūlymas nustatyti papildomus finansinius apribojimus dalies degalų pramonės, anglių, naftos ir dujinių kuro sektorių išskyrimas buvusių ir esamų elektros, energetikos ir kuro kainų krizių kontekste atrodo visiškai nepagrįstas.

Lietuvoje taip pat veikia vienas iš keleto Europos tabako gaminių fabrikų. Šis Klaipėdoje veikiantis tabako produktų fabrikas, besilaikantis aukščiausių tvarumo standartų, yra svarbus viso Šiaurės Vakarų Lietuvos regiono ūkio centras, reikšmingai prisidedantis tiek prie darbo užimtumo didinimo, tiek šalies eksporto ir vidaus produkto augimo.

Vertinant Lietuvos ekonominius ir nacionalinio saugumo interesus, vienareikšmiškai nepritariame, kad šiais aspektais svarbūs sektoriai būtų iš anksto, be jokio papildomo vertinimo ir konkrečių tvarumo kriterijų atitikimo, būtų laikomi netvariais.

Kompromisinis siūlymas dėl sektorinių išimčių (*exclusions*) taikymo:

Atsižvelgiant į pristatytus argumentus, prašome Lietuvos institucijų pasisakyti dėl bendrų sektorinių išimčių (*exclusions*) atsisakymo Europos Komisijos pasiūlytame teisės akte. Visgi, jei šis pasiūlymas būtų nepriimtinas platesnių derybų dėl SFDR peržiūros kontekste, taip pat siūlome apsvarstyti kompromisinį siūlymą dėl sektorinių išimčių šioms pramonės šakoms taikymo.

Visa apimantis išankstinių sektorinių išimčių (*exclusions*) taikymas niekaip neatsižvelgia į konkrečias įmones ir jų pastangas siekiant didesnio tvarumo savo veikloje ir gamybos procesuose. Dar daugiau – toks griežtas keleto sektorių išskyrimas apriboja įmonių finansines galimybes finansuoti investicijas į tvarumą ir niekaip neskatina teigiamų pokyčių šiuose sektoriuose, kuriais visuomenė yra suinteresuota.

Todėl, atsižvelgiant į pirminį Europos Komisijos siūlymą dėl sektorinių išimčių (*exclusions*) taikymo, prašome apsvarstyti ir pasisakyti dėl kompromisinio sektorinių išimčių (*exclusions*) taikymo. Manome, kad bendros sektorinės išimtys (*exclusions*) galėtų būti taikomos išimtinai minėtiems sektoriams tik tokiu atveju, jei būtų paliekama išimties galimybė įmonėms, paskelbusioms ir vykdančioms tvarumo įsipareigojimus.

Neatsisakant bendro viso ginkluotės, kuro ar tabako sektoriaus sektorinio išskyrimo iš tvarumo kategorijų, kas ir buvo pirminis Europos Komisijos siūlymas, manome, kad atskiroms pažangioms įmonėms, kurios įsipareigoja siekti tvarumo tikslų ir turi aiškų tvarumo planą, galėtų galioti Europos Komisijos patvirtinti kriterijai, kurie skatintų įmones judėti dar didesnio tvarumo link.

Atsižvelgiant į tai, teikiame kompromisinį siūlymą ir **prašome apsvarstyti, kad į SFDR tvarumo kategorijų apimtį galėtų patekti ir minėtų sektorių įmonės, jei jos atitinka iš anksto nustatytus kriterijus**, dėl kurių sutartų ES valstybės narės ir Europos Komisija. Pavyzdžiui, šie kriterijai galėtų būti susiję su konkrečios įmonės:

- (a) **piniginėmis investicijomis į emisijų mažinimą**; ir
- (b) **įsipareigojimais aiškiam planui dėl tolesnio emisijų mažinimo**.

Atsižvelgiant į tai, kad diskusijos dėl Europos Parlamento ir Tarybos Reglamento (ES) 2019/2088 dėl su tvarumu susijusios informacijos atskleidimo finansinių paslaugų sektoriuje (SFDR reglamento) peržiūros tęsiasi, prašome atsižvelgti į Asociacijų pastabas **formuojant**

Lietuvos poziciją tiek artėjančios Tarybos darbo grupės gegužės 18 d. posėdžio ir tolesnių derybų kontekste.

Apibendrinant kreipimesi pristatyta atnaujintą Asociacijų poziciją, prašome:

- palaikyti **bendrų sektorinių išimčių (*exclusions*) atsisakymą**; arba
- **pasisakyti dėl kompromisio siūlymo** dėl sektorinių išimčių (*exclusions*) taikymo ginkluotės, tabako ir kuro pramonės sektoriams.

Jei reiktų papildomos informacijos dėl rašte pristatomų klausimų, Asociacijų atstovai yra pasirengę pristatyti detaliau rašte pateikimą poziciją.

Dėkojame už bendradarbiavimą.

Pagarbiai

Lietuvos verslo konfederacijos generalinė direktorė Ineta Rizgelė

Lietuvos pramonininkų konfederacijos generalinė direktorė Raminta Radavičienė

Asociacijos „Investors' Forum“ vykdomasis direktorius Vytautas Šilinskas